

วิชาที่ HK๐๔ การดูแลสุขภาพชุมชน ประกอบด้วย ๓ แหล่ง

๑. Smart อสม.๔.๐ (ชมรม อสม.ห้วยแก้ง)
๒. กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลห้วยแก้ง
๓. การควบคุมโรคติดต่อโดยชุมชนท้องถิ่น (รพสต.ห้วยนา)

แผนภาพวิชาที่ ๖ การดูแลสุขภาพชุมชน

๑.หลักการ

การดูแลสุขภาพ เป็นความรับผิดชอบของบุคคล ชุมชน และสังคม จึงเป็นภารกิจร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชน การสร้างเสริมสุขภาพต้องเป็นไปเพื่อให้เกิดสุขภาพอย่างเป็นองค์รวมทั้งทั้งสังคม มุ่งไปสู่การลดการเจ็บป่วย การพิการและการตายที่ไม่สมควร และการลดค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ การดูแลสุขภาพให้เกิดผลสัมฤทธิ์ จำเป็นต้องดำเนินการด้วยยุทธศาสตร์อย่างน้อย ๕ ประการ คือ (๑) การพัฒนานโยบายสาธารณะที่เอื้อต่อสุขภาพ (๒) การพัฒนาสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ (๓) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นกระบวนการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม (๔) การพัฒนาศักยภาพด้านสุขภาพของบุคคล ครอบครัวและชุมชน และ (๕) ระบบบริการสาธารณสุขที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสุขภาพ

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ง มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๑,๓๒๒ ครัวเรือน มีประชากรจำนวน ๔,๗๕๒ คน เพศชาย ๒,๓๓๕ คน เพศหญิง ๒,๔๑๗ คน พบประชากรที่มีปัญหาด้านสุขภาพ ที่มีการเจ็บป่วยเรื้อรัง จำนวน ๖๖๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๐๓ ของประชากรทั้งหมด โดยมีผู้ป่วยโรคความดันโลหิต จำนวน ๒๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๗๘ ของผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ผู้ป่วยโรคเบาหวาน จำนวน ๒๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๑๘ มีผู้ป่วยหอบหืด จำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๙ ผู้ป่วยโรคหัวใจ จำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๔๕ และนอกจากนี้ ยังมีผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ จำนวน ๑,๒๐๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๔๔ ของประชากรทั้งหมด แยกเป็นการกินอาหารสุกๆดิบๆจำนวน ๗๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๒๑ การกินอาหารรสจัดจำนวน ๒๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๒๐ การดื่มสุร่าเป็นประจำ จำนวน ๒๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๑๑ ประชากรที่มีการเจ็บป่วยเรื้อรัง ซึ่งส่งผลกระทบต่อเมื่อเกิดภาวะของโรคติดต่อหรือโรคระบาด กลุ่มดังกล่าวจะจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่ต้องมีการดูแลเป็นกลุ่มแรก

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว พบว่าปัจจัยที่ทำให้ชุมชนมีสุขภาพดีได้นั้น ประกอบด้วย

๑. คน เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะสุขภาพของสมาชิก และความเข้มแข็งของครอบครัวในชุมชน รวมทั้งความสามารถและระบบจัดการของชุมชน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลต่อภาวะสุขภาพของชุมชนโดยชุมชนที่สมาชิกมีสถานะทางสุขภาพดี ครอบครัวมีความเข้มแข็ง ชุมชนมีความสามารถและมีระบบการจัดการที่ดี ย่อมส่งผลให้ชุมชนมีสุขภาพที่ดี

๒. สถานที่ เป็นอีกปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในชุมชน ซึ่งสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนมีทั้งสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพและทำลายสุขภาพ ชุมชนที่มีสิ่งแวดล้อมที่ดีจะช่วยให้ประชาชนในชุมชนมีสุขภาพดีซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนมีสุขภาพดี

๓. ระบบสังคม ได้แก่ ระบบเศรษฐกิจ ระบบการศึกษา ระบบสวัสดิการ ระบบนันทนาการ ระบบ การติดต่อสื่อสาร ระบบศาสนา ระบบการเมือง ระบบการคมนาคม ระบบกฎหมาย ระบบบริการสุขภาพ โดยชุมชนที่มีระบบสังคมที่มีประสิทธิภาพย่อมส่งผลให้ชุมชนมีสุขภาพที่ดีด้วย ในการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว ได้มีแหล่งงบประมาณในการดำเนินงานจากหลายส่วน ได้แก่ งบประมาณรายจ่ายประจำปีองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว กองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้วเงินอุดหนุนตามโครงการพระราชดำริด้านสาธารณสุข ระบบการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมด้านสาธารณสุขแก่ประชาชนทุก กลุ่มวัย ผลจากการดำเนินกิจกรรมส่งผลทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนหรือชุมชนทุกด้าน เช่น กำลังคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ความคิด เป็นต้น โดยประชาชนมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของชุมชน และต้องรับผิดชอบปัญหาสุขภาพของชุมชนตนเอง

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้วได้ให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพของบุคคลในชุมชนเป็นเรื่องที่สำคัญมากเพราะชุมชนเป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ตัวเรามากรองจากครอบครัว การที่บุคคล ในชุมชนจะมีสุขภาพดีได้นั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายในการสร้างแนวทางการปฏิบัติ การวางแผนดูแลสุขภาพเพื่อให้คนในชุมชนมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม รวมทั้งบุคคลในชุมชนต้องตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลสุขภาพ และจะต้องมีทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องของสุขภาพ สำหรับชุดกิจกรรมการดูแลสุขภาพในชุมชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้วได้กำหนดขึ้น ประกอบด้วย การรณรงค์เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพหรือลดละเลิกพฤติกรรมเสี่ยง การปรับเปลี่ยนสภาพสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัยหรือ เอื้อต่อการดูแลสุขภาพ การจัดตั้งกลุ่มหรือสนับสนุนให้มีอาสาสมัครในการดูแลสุขภาพในชุมชน การตั้งศูนย์การเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ตั้งศูนย์การอุปกรณ์สำหรับผู้พิการ ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อโดยชุมชน และ การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนในการดูแลสุขภาพ

รูปธรรมที่ดำเนินการจัดการ

งาน/กิจกรรม

๑. การสร้างเสริมสุขภาพ อบต.ห้วยแก้ว ได้ดำเนินการโดยสนับสนุนให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลห้วยแก้ว และ กลุ่ม อสม.ดำเนินการดังนี้

- รณรงค์การออกกำลังกายต้านภัยโรคไม่ติดต่อ
- เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ การทานอาหารปลอดภัยพิษและสารเคมี
- ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกินที่ปลอดภัย
- การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุด้วยหลัก ๓ อ.๕ ส.

๒. การป้องกัน อบต.ห้วยแก้ว ได้ดำเนินการโดยสนับสนุนให้ กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลห้วยแก้ว กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลห้วยแก้ว และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ดำเนินการดังนี้

- การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพลดเสี่ยงโรคเรื้อรัง
- ชุมชนร่วมใจป้องกันภัยโรคติดต่อ
- เฝ้าระวังคัดกรองพัฒนาการเด็กเล็กและเด็กก่อนวัยเรียนในพื้นที่
- ตรวจวัดและควบคุม ร้านอาหารด้วยน้ำยา SI2

๓. การรักษาและฟื้นฟูสุขภาพ อบต.ห้วยแก้ว ได้ดำเนินการโดยสนับสนุนให้ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหัวนา และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ดำเนินการดังนี้ตรวจวินิจฉัย โดยการใช้อุปกรณ์ตรวจหาสารพิษในอาหาร

- รักษาโดยแพทย์ทางเลือกและแพทย์แผนไทย
- ฟื้นฟูร่างกายโดยใช้สัจคมบำบัด
- ส่งเสริมการเลิกเหล้า บุหรี่ ด้วยการใช้สติบำบัด

๒.วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้มาเรียนรู้ได้รู้กระบวนการสร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค ควบคุมโรค และการรักษาพยาบาล และแนวทางของงบประมาณจากหน่วยงานและองค์กรอื่น

๒. เพื่อให้ผู้มาเรียนรู้ได้ทราบถึงขั้นตอนการบูรณาการงานและกิจกรรมที่มุ่งสู่ความเป็นชุมชนสุขภาพดีและเข้มแข็ง

๓. เพื่อให้ผู้เรียนรู้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างนวัตกรรมการดูแลสุขภาพโดยชุมชนในพื้นที่

๓.เนื้อหาการเรียนรู้

๑. การสร้างการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ท้องถิ่น ท้องถิ่น และภาคประชาชน

๒. ส่งเสริมการนำใช้ทุนและศักยภาพที่มีในตำบลผสมผสานเพื่อการส่งเสริมสุขภาพในชุมชน

๓. การจัดตั้งคณะกรรมการต่างๆ ที่มีผู้แทนจากทุกภาคส่วนครอบคลุมทั้ง ๔ องค์กรหลัก

๔.กิจกรรมการเรียนรู้

๑. Smart อสม.๔.๐ (ชมรม อสม.ห้วยแก้ว)

๒. กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลห้วยแก้ว อำเภออุตรดิตถ์ จังหวัดยโสธร

๓. การควบคุมโรคติดต่อโดยชุมชนท้องถิ่น (รพสต.หัวนา)

๕.กลุ่มเป้าหมายผู้มาเรียนรู้

๑. นายก

๒. ผอ.โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

๓. หัวหน้าสำนักปลัด

๔. นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

๕. นักวิชาการสาธารณสุข

๖. เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๗. อาสาสมัครกู้ชีพ กู้ภัย

๘. ตัวแทนคณะกรรมการหมู่บ้าน

๙. อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

๑๐. คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น

๑๑. ประชาชนชุมชนด้านสุขภาพ

๑๒. ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

แหล่งเรียนรู้ที่ ๑ Smart อสม.๔.๐ (ชมรม อสม.ตำบลห้วยแก้ง)
สถานที่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลห้วยนา ตำบลห้วยแก้ง อำเภอกุดชุม จังหัดยโสธร

๑.ชื่อวิทยากร แหล่งเรียนรู้

ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	คุณลักษณะของผู้นำ	เบอร์โทรศัพท์
นายอ อ นอยพิมาย	ประธาน อสม. ตำบลห้วยแก้ง	ผู้นำขับเคลื่อน ปฏิบัติการชุมชนท้องถิ่น	๐๘๙-๒๘๕๘๕๓๕
นางสาวสุมาลี บุญศรี	ประธานอสม.บ้านห้วยนา	ผู้นำขับเคลื่อน ปฏิบัติการชุมชนท้องถิ่น	๐๘๐-๑๙๕๕๖๓๖
นางอุทัย บุญจันทร์สุนีย์	อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน	ผู้นำขับเคลื่อน ปฏิบัติการชุมชนท้องถิ่น	๐๘๒-๑๔๘๔๗๙๙

๒.เป้าหมายการจัดการเรียนรู้

- ๑) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรค (อสม.ออนไลน์ นวัตกรรมเดิน ก้าวทำใจ)
- ๒) เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบถึงแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของแกนนำสุขภาพในพื้นที่
- ๓) เพื่อให้ผู้เรียนได้มีจิตอาสาและเป็นผู้นำเปลี่ยนแปลงด้านสุขภาพ

๓.ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน คือ บุคลากรที่มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนงานสาธารณสุขชุมชน นับเป็นจิตอาสาที่เสียสละแรงกายแรงใจ โดยมีส่วนสำคัญในการช่วยส่งเสริมให้ชาวบ้านในชุมชนต่างๆ มีสุขภาพที่ดีขึ้น อีกทั้งเป็นส่วนสำคัญของระบบสุขภาพปฐมภูมิ ออกไปสำรวจข้อมูลด้านสาธารณสุข เก็บข้อมูล เก็บบันทึกด้านสุขภาพของครอบครัว และรณรงค์เรื่องการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคเพื่อสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ปกป้องคนในชุมชนจากโรคที่คุ้นเคยตลอดฤดูกาลระบาด ไปเยี่ยมตามบ้านเพื่อกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ป้องกันโรคไข้เลือดออก รณรงค์ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า รวมถึงการส่งเสริมการออกกำลังกายในชุมชน

ตำบลห้วยแก้ง มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๑,๓๒๒ ครัวเรือน มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ทั้งหมดจำนวน ๑๓๘ คน จากจำนวน ๑๔ หมู่บ้าน คิดเป็น สัดส่วน ๑ คน ต่อ ๑๐ ครัวเรือน ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุขที่ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ในพื้นที่ตำบลห้วยแก้ง ซึ่งจากจำนวนประชากรทั้งหมด ๔,๗๕๙ คน มีการเจ็บป่วยเรื้อรังทั้งสิ้น ๖๖๗ คน กลุ่มที่เข้ามามีบทบาทมีรองจากการดูแลตัวเอง หรือการได้รับการดูแลของคนที่ครอบครัวนั้น ก็คืออสม.ซึ่งมีในทุกชุมชน

ในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ อสม.ตำบลห้วยแก้งก็ได้ถูกพัฒนาตัวเอง ให้สอดคล้องกับสังคม เรียกว่า อสม. ยุค ๔.๐ และต้องมีคุณสมบัติ ๓ ประการ ซึ่งประกอบด้วย ๑ สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้ เช่น application ต่างๆ ของ อสม. หรือ โปรแกรมอื่นๆ ที่กำหนดได้ เช่น อสม.ออนไลน์ เพื่อสื่อสารด้านสุขภาพและส่งรายงานapplication นวัตกรรมเดิน ก้าวทำใจ เพื่อใช้ในการปฏิบัติตนเองด้านการส่งเสริมสุขภาพ ๒.มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ โดยเฉพาะในเรื่องการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ส่งเสริมให้มีจิตอาสา และเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงด้านสุขภาพ และมีทักษะปฏิบัติการให้การช่วยเหลือสังคมด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานได้ ๓.เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงด้านสุขภาพ โดยเป็นต้นแบบในการออกกำลังกายส่งเสริมสุขภาพ ด้วยการเดิน วิ่ง เพื่อสุขภาพ เป็นแกนนำการออกกำลังกายตามบริบท และกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ชุมชนทุกวันหรืออย่างน้อยสัปดาห์ละ ๕ วัน และเชิญชวนกลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรังและประชาชนทั่วไปมาร่วมออกกำลังกายอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมที่ดำเนินการ

๑. การเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เหมาะสม
๒. ตรวจวัดดัชนีมวลกาย (BMI) วัดรอบเอว ชั่งน้ำหนัก บันทึกรายการวัดมวลกล้ามเนื้อ พร้อมประเมินสุขภาพ ก่อนดำเนินการกิจกรรม ระหว่างดำเนินการกิจกรรม และสิ้นสุดระยะเวลาที่กำหนดเป็นช่วงๆ
๓. การดำเนินการให้ อสม. แก่นำสุขภาพออกกำลังกายเดินวิ่งในหมู่บ้านทุกวันร่วมกับเชิญชวนกลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ผู้สูงอายุ ประชาชนทั่วไปร่วมออกกำลังกาย
๔. สนับสนุนให้ผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรม ก้าวทำใจ ของกระทรวงสาธารณสุข
๕. กำหนดให้ผู้ออกกำลังกาย ส่งผลการออกกำลังกายเป็นประจำทุกวัน ผ่านช่องทางไลน์กลุ่ม Smart อสม. เพื่อเก็บข้อมูลการออกกำลังกายเป็นรายบุคคล
๖. ส่งเสริมให้ อสม. และแกนนำสุขภาพในชุมชนสร้างเครือข่ายการออกกำลังกายในพื้นที่

ปัจจัยความสำเร็จ

๑. มีเครื่องมือสื่อสารที่สามารถรองรับการทำงานสื่อออนไลน์
๒. มีระบบติดตามที่เป็นปัจจุบันและสม่ำเสมอ
๓. มีรูปแบบการดำเนินงานที่เห็นเป็นรูปธรรม

กิจกรรมเด่น

ต้นแบบในการส่งเสริม ป้องกัน การชักชวนการออกกำลังกาย Smart อสม.๔.๐ และควบคุมโรคในพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วม

๔. ขั้นตอนการเรียนรู้/สื่อและอุปกรณ์

กิจกรรม	สิ่งที่ทำ	อุปกรณ์/สื่อ
บรรยาย	๑.วิทยากรกล่าวต้อนรับบรรยายความเป็นมาจุดเริ่มต้นแนวคิดการจัดตั้ง Smart อสม.๔.๐ (ชมรม อสม.ตำบลห้วยแก้ว)	Power point/เครื่องโปรเจกเตอร์
เรียนรู้รูปธรรม	๑.การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรค ๒.ชมรมการออกกำลังกายด้วยร่างกายอ่อนยุค	แฟ้มผลงาน /ป้ายประชาสัมพันธ์กิจกรรม/แฟ้มตรวจเยี่ยม
ฝึกปฏิบัติ	๓.สาธิตการใช้ application นับก้าวเดิน และ ก้าวทำใจ	โปรแกรม ก้าวทำใจ ซีซั่น ๒
สรุป	๔.รวมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อที่คณะผู้มาเยือนจะได้ความรู้และการนำไปต่อยอดกิจกรรม ๒.วิทยากร กล่าวปิด และกล่าวขอบคุณคณะผู้มาเรียนรู้	

๑. Smart อสม. ๔.๐ (ชมรม อสม.ห้วยแก้ง)

รวมเวลา ๖๐ นาที

นำเข้าสู่บทเรียน (๑๐ นาที)

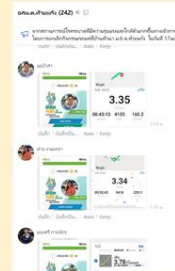
บรรยายความเป็นมาจุดเริ่มต้น
แนวคิดการจัดตั้ง Smart อสม.
๔.๐ (ชมรม อสม.ตำบลห้วยแก้ง)

ขั้นตอนการเรียนรู้ (๓๐ นาที)

- การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรค
- การใช้ application นับก้าวเดิน และก้าวทำใจ

สรุปผลการเรียนรู้ (๑๕ นาที)

- สรุปแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ชักถาม พื้นที่เครือข่าย

ภาพประกอบแหล่งเรียนรู้ Smart อสม.๔.๐ (ชมรม อสม.ตำบลห้วยแก้ง)

แหล่งเรียนรู้ที่ ๒ กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลห้วยแก้ง

สถานที่ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ง อำเภอภูผามาศ จังหวัดบึงกาฬ

๑. ชื่อวิทยากรแหล่งเรียนรู้

ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	คุณลักษณะของผู้นำ	เบอร์โทรศัพท์
๑.นางสิริกร ภาคแก้ว	ประธาน	ท้องถิ่นผู้นำขับเคลื่อนปฏิบัติการชุมชน	๐๙๑-๐๖๕๑๗๔๕
๒.วาทิรร้อยโทมิตรานนท์ สีเข้ม	กรรมการ	ท้องถิ่นผู้นำขับเคลื่อนปฏิบัติการชุมชน	๐๖๑-๗๔๓๕๕๔๔
๓.นางปัทมา ศรีวิเศษ	กรรมการ	ท้องถิ่นผู้นำขับเคลื่อนปฏิบัติการชุมชน ท้องถิ่น	๐๘๘ ๓๗๗๕๒๔๕

๒. เป้าหมายการจัดการเรียนรู้

- ๑) เพื่อเรียนรู้การบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลห้วยแก้ง
- ๒) เพื่อเรียนรู้การจัดการระบบสุขภาพแบบมีส่วนร่วมองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ง

๓. ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ง ได้ดำเนินกิจกรรมของกองทุนมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งได้เข้าร่วมกองทุนหลักประกันสุขภาพ เมื่อปีพ.ศ. ๒๕๕๒ จากนโยบายของคณะผู้บริหารที่เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาสุขภาพของคนในพื้นที่ โดยเน้นการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพ และการดำรงชีวิต ตลอดจนส่งเสริมให้กลุ่มแม่และเด็ก กลุ่มผู้สูงอายุ ผู้ประกอบอาชีพที่มีความเสี่ยง กลุ่มคนพิการ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่อยู่ในเขตพื้นที่ มีสวัสดิการชุมชนรองรับและสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึง โดยการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ กองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่นับเป็นนวัตกรรมทางสังคมที่สำคัญในระบบสุขภาพของประเทศไทย มุ่งเน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมดูแลสุขภาพของประชาชนจากหลายภาคส่วนในสังคม โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญในการประสานหน่วยงาน องค์กร และภาคีเครือข่ายในพื้นที่เข้ามารวมค้นหา ปัญหาและความต้องการของประชาชน ร่วมวางแผน และส่งเสริมให้เกิดการร่วมดำเนินกิจกรรม

ด้านสุขภาพ สามารถ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมกับประชาชน นอกจากนี้ เจตนารมณ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้ามามีบทบาทในการดูแลสุขภาพ ของประชาชนในพื้นที่แล้ว ยังสนับสนุน ให้ประชาชนได้แสดงบทบาทในการพึ่งตนเองด้านสุขภาพ และส่งเสริม ให้บุคลากรด้านสาธารณสุขในพื้นที่ได้แสดงต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน สามารถดูแลสุขภาพได้ด้วยตนเอง และการสร้างกลไกในสังคม ที่จะต้องเข้ามาร่วมแก้ปัญหาต่างๆ ที่มีผลต่อสุขภาพให้ ลุล่วง

การดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลห้วยแก้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ประชาชน เข้าถึงบริการด้านสาธารณสุขอย่างเท่าเทียมกันและได้รับการบริการอย่างมีคุณภาพที่ได้มาตรฐานโดยได้รับการ สนับสนุนงบประมาณจาก ๒ แหล่งหลักได้แก่ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติในอัตรา ๔๕ บาทต่อ ประชากร ๑ คน โดยในแต่ละปีจะได้รับประมาณ ๒๒๙,๐๐๕ บาท และองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว สมทบปีละ ๑๕๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๕๐ เพื่อสนับสนุนให้ชุมชนขอรับงบประมาณไปดำเนินงานตาม วัตถุประสงค์ของกองทุนฯ โดยในปี ๒๕๖๒ สนับสนุนงบประมาณ จำนวน ๒๔ โครงการ รวมงบประมาณ ทั้งหมด ๔๔๖,๓๗๗.๕๕ บาท คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๒๗ ของงบประมาณทั้งหมด ปี ๒๕๖๓ สนับสนุนงบประมาณ จำนวน ๑๓ โครงการ รวมงบประมาณทั้งหมด ๔๑๑,๖๒๗ บาท คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๐๙ ของงบประมาณทั้งหมด โดยโครงการที่ถือว่าเป็นนวัตกรรมการดำเนินงานได้แก่ งานบุญ งานศร่า ปลอดภัยปลอดภัย โดยได้ กำหนดกิจกรรมดังกล่าวในธรรมนูญตำบล และกำหนดใช้ในพื้นที่ครอบคลุมทุกชุมชน

กิจกรรมที่ดำเนินการ

๑) จัดตั้งคณะกรรมการและอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ โดยนำภาคีเครือข่ายทั้ง ๔ ภาคี ได้แก่ เจ้าหน้าที ท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ หน่วยงานราชการ ได้แก่ รพ.สต.ห้วยนา และประชาชน ได้แก่ อาสาสมัคร สาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน (อสม.) กลุ่มสร้างสุขภาพในตำบล โดยผ่านกระบวนการตามที่สำนักงานกองทุน หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กำหนด

๒) การประชุมเพื่อชี้แจงการดำเนินงาน และกำหนดแผนการดำเนินงาน

๓) ใช้แผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ที่ร่วมกันนำไปเผยแพร่ให้กับประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้ทราบ แนวทางการดำเนินงานด้านสุขภาพไปในทิศทางเดียวกัน

๔) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในกลุ่มเป้าหมายรับทราบและเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุน งบประมาณจากกองทุนฯ

๕) คณะกรรมการประชุมเพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๕.๑) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุขของหน่วยบริการหรือสถานบริการหรือ หน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ โดยเน้นเรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การฟื้นฟูสมรรถภาพ และ การรักษาพยาบาลระดับปฐมภูมิเชิงรุก ที่จำเป็นต่อสุขภาพและการดำรงชีวิต

(๕.๒) เพื่อสนับสนุนให้กลุ่มหรือองค์กรประชาชน หรือหน่วยงานอื่นในพื้นที่ ได้ดำเนินงานตามแผน หรือโครงการ หรือกิจกรรมเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค ให้แก่สมาชิกหรือประชาชนในพื้นที่ และ กรณีที่มีความจำเป็นต้องจัดซื้อวัสดุที่มีลักษณะเป็นครุภัณฑ์ให้สนับสนุนวงเงินไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท

(๕.๓) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การฟื้นฟู สมรรถภาพ และการรักษาพยาบาลระดับปฐมภูมิเชิงรุก ของศูนย์เด็กเล็กหรือศูนย์อื่นที่ดำเนินกิจกรรม เกี่ยวกับการพัฒนาและดูแลเด็กเล็กในชุมชน หรือศูนย์พัฒนาและฟื้นฟูคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและคนพิการ หรือศูนย์อื่นที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาและฟื้นฟูคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและคนพิการ โดยกำหนด เป็นเงินไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕ ของเงินรายรับของกองทุนฯ ในแต่ละปีงบประมาณนั้น

(๕.๔) เพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการบริหารหรือพัฒนากองทุนฯ ให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ร้อยละ ๑๕ ของรายรับของกองทุนฯ ในปีงบประมาณนั้น และในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเพื่อซื้อ ครุภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ครุภัณฑ์นั้นต้องมีราคาไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท ต่อหน่วย

(๕.๕) กรณีเกิดโรคระบาดหรือภัยพิบัติในพื้นที่ ให้คณะกรรมการกองทุนฯพิจารณาอนุมัติจ่าย เงินกองทุนเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขได้ตามความจำเป็น เหมาะสม และทันต่อสถานการณ์

๖) กำหนดเงื่อนไข โดยให้ทุกโครงการที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณต้องมีนวัตกรรมสุขภาพ ๑ เรื่อง เพื่อ เผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มต่างได้และมีการนำนวัตกรรมไปต่อยอดในการจัดกิจกรรมในปีงบประมาณต่อไป ถ้ากลุ่มไหนไม่มีการทำนวัตกรรมสุขภาพ อาจได้รับการพิจารณาเป็นลำดับสุดท้าย

๗) มีการจัดทำปฏิทินการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก่ง ขึ้นทุกปี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน และกำกับการทำงานของเจ้าหน้าที่

ผลการดำเนินงาน

โดยในปี ๒๕๖๒ กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลห้วยแก่ง ได้มีการสนับสนุนงบประมาณให้กับ กลุ่มองค์กร หน่วยงานภาครัฐทั้งสิ้น จำนวน ๒๔ โครงการ รวมงบประมาณทั้งหมด ๔๔๖,๓๗๗.๔๕ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๒๗ ของงบประมาณทั้งหมด และในปี ๒๕๖๓ สนับสนุนงบประมาณ จำนวน ๑๓ โครงการ รวมงบประมาณทั้งหมด ๔๑๑,๖๒๗ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๐๔ ของงบประมาณทั้งหมด ทำให้งบประมาณที่ สบส.ได้กำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติได้กระจายสู่พื้นที่ได้เต็มที่ อีกทั้ง กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลห้วยแก่ง มีแผนการประเมินการบริหารจัดการกองทุน อยู่ในระดับ ดีเด่น A+ ติดต่อกัน ๒ ปี

ปัจจัยความสำเร็จ

๑.ชุมชน กลุ่ม องค์กร และหน่วยงานภาครัฐได้ให้ความสนใจกับการเสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณไปแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพในพื้นที่เป็นอย่างดี

๒.มีขั้นตอนในการขอรับงบประมาณที่ชัดเจนไม่ยุ่งยากในการขอรับการสนับสนุน

๓.มีการพิจารณาอนุมัติโดย คณะกรรมการจาก ๔ องค์กรหลักในพื้นที่ ที่โปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้

กิจกรรมเด่น

กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลห้วยแก่ง มีการส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาสุขภาพ โดยใช้แผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์เป็นแนวทางในการดำเนินงาน เกิดการจัดการสุขภาพโดยชุมชน ชุมชนเข้าถึงระบบสุขภาพอย่างเท่าเทียม

๔.ขั้นตอนการเรียนรู้/สื่อและอุปกรณ์

ขั้นตอน	สิ่งที่ต้องเรียนรู้	อุปกรณ์
การนำเข้าสู่บทเรียน	๑.วิทยาการกล่าวต้อนรับ ๒)ประวัติความเป็นมาของกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ ๓)แนวคิด หลักการการจัดตั้งกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลห้วยแก่ง	- เอกสารการเรียนรู้/ แผนพับประชาสัมพันธ์ - เครื่องเสียง ไมโครโฟน ใช้สำหรับการบรรยาย
แนวทางการเรียนรู้	๔. การบริหารจัดการกองทุนให้มีประสิทธิภาพ ๕. นวัตกรรมที่เกิดขึ้นในการดำเนินการของกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับพื้นที่	-เครื่องเสียง ไมโครโฟน
สรุปผลการเรียนรู้	๖)ผลลัพธ์และผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ๗)ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหา ๘)การถาม-ตอบ การเสนอแนะเพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิด ประสพการณ์ ๙)วิทยาการ กล่าวปิด และกล่าวขอบคุณคณะผู้มาเรียนรู้	-แฟ้มผลงาน /ป้าย -รูปภาพการดำเนินงาน

๒.กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลห้วยแก้ง

รวมเวลา ๖๐ นาที

นำเข้าสู่บทเรียน (๑๐ นาที)

๑. วิทยากรกล่าวต้อนรับ
- ๒) ประวัติความเป็นมาของกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่
- ๓) แนวคิด หลักการจัดการจัดตั้งกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลห้วยแก้ง

ขั้นตอนการเรียนรู้ (๔๐ นาที)

- ๑ .การบริหารจัดการกองทุนให้มีประสิทธิภาพ
๒. นวัตกรรมที่เกิดขึ้นในการดำเนินการของกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับพื้นที่

สรุปผลการเรียนรู้ (๑๐ นาที)

- สรุปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชักถาม การบริหารจัดการกองทุนในพื้นที่เครือข่าย

ภาพประกอบแหล่งเรียนรู้ กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลห้วยแก้ง

แหล่งเรียนรู้ที่ ๓ การควบคุมโรคติดต่อโดยชุมชนท้องถิ่น (รพ.สต.ห้วยนา)

สถานที่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลห้วยนา หมู่ ๖ ตำบลห้วยแก้ง อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร

๑. ชื่อวิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ลักษณะผู้นำ	เบอร์โทรศัพท์
๑.นางปัทมา ศรีวะสุทธิ	ประธาน	ผู้นำทรงคุณค่าชุมชนท้องถิ่น	๐๘๘ ๓๗๕๒๔๕
๒.นางสิริกร ภาคแก้ว	กรรมการ	ผู้นำขับเคลื่อนปฏิบัติการชุมชนท้องถิ่น	๐๙๑-๑๖๕๑๗๕๕
๓.วาทิร.ท.มิตขานน สีส้ม	กรรมการ	ผู้นำขับเคลื่อนปฏิบัติการชุมชนท้องถิ่น	๐๖๑-๗๙๓๕๕๔๔

๒.เป้าหมายของการจัดการเรียนรู้

๑. เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อและสามารถนำไปใช้ชีวิตประจำวันได้
๒. เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีสุขภาพอนามัยที่ดี
๓. เพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
๔. เพื่อเป็นการป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคติดต่อในพื้นที่

๓.ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

โรคติดต่อเป็นโรคที่เกิดจากเชื้อโรคเข้าไปเพิ่มจำนวนในร่างกาย อาการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นเป็นจากตัวเชื้อโรคเอง หรือพืชที่เชื้อโรคนั้นปล่อยออกมา เชื้อโรคจะติดต่อถ่ายทอดจากผู้ป่วยโดยตรงหรือโดยอ้อมไปสู่คนปกติ บางครั้ง เรียกว่า โรคติดต่อเชื้อแทนคำว่า โรคติดต่อ สำหรับในเขตร้อน อากาศอบอุ่นจนถึงร้อนจัดตลอดปี และมีฝนตกชุก มีความชื้นสูง เป็นผลให้เชื้อโรคต่างๆ ชุกชุม เมื่อมีการติดต่อถ่ายทอดไปยังผู้อื่น ก็จะทำให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคมากขึ้น รวดเร็วขึ้น จึงจะต้องมีมาตรการควบคุมที่เคร่งครัด ชัดเจน และมีมาตรฐานในการควบคุมและป้องกันโรค ในแต่ละปีรัฐบาลต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาเกี่ยวกับโรคต่างๆ เช่น โรคไข้เลือดออก ไข้มาลาเรีย ไข้หวัดนก โรคซาร์ส โรคไข้หวัดใหญ่ และโรคอื่นที่อุบัติใหม่อุบัติซ้ำ ฯลฯ เป็นต้น ทำให้เกิดการสูญเสียชีวิต และทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก ยิ่งสภาพ

เศรษฐกิจในปัจจุบันที่ไม่เอื้ออำนวย เราจึงจำเป็นที่จะต้องหามาตรการและแนวทางการป้องกันของโรคติดต่อในชุมชน

จากข้อมูลสถานการณ์ตำบลห้วยแก้ว พบผู้ป่วยด้วยโรคทางระบาดวิทยา ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๓ โรค ได้แก่โรคอุจจาระร่วง จำนวน ๔ ราย โรคตาแดง จำนวน ๑ คนและ โรคไข้เลือดออก จำนวน ๓ คน จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ได้เกิดการระบาดในช่วงเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นมาถึง เดือนมีนาคม ๒๕๖๔ ในพื้นที่ตำบลห้วยแก้ว พบกลุ่มเสี่ยงที่ต้องเฝ้าระวังจำนวน ๔๖ คน มีผู้ที่ต้องกักตัว ๑๔ วันจำนวน ๒ คนและยังไม่มีผู้ติดเชื้อในพื้นที่ จึงทำให้เกิดความร่วมมือทุกภาคส่วนในพื้นที่ตำบลห้วยแก้วและเกิดกลไกการขับเคลื่อน การเสริมสร้างความเข้มแข็ง ระบบเฝ้าระวังป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อโดยชุมชนท้องถิ่นตำบลห้วยแก้ว อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม จนทำให้โรคติดต่อร้ายแรงที่เคยระบาดในพื้นที่ลดลงประชาชนมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง เป็นการแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคติดต่อในชุมชนได้อย่างแท้จริง

กิจกรรมการดำเนินการ

การบริหารจัดการสร้างความเข้มแข็ง ระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อโดยชุมชนท้องถิ่นพื้นที่ตำบลห้วยแก้ว ได้แบ่งกิจกรรมออกเป็น ๕ กิจกรรม ประกอบด้วย

๑.การเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกการเฝ้าระวังป้องกัน ซึ่งมีกลไกในการดำเนินงานในพื้นที่ดังนี้

- ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบลและคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับหมู่บ้าน

- แต่งตั้งทีมสอบสวนโรคทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (Surveillance and Rapid Response Team : SRRT) ที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการเฝ้าระวังโรคติดต่อที่แพร่ระบาดได้รวดเร็ว รุนแรงโดยการสอบสวนโรคอย่างมีประสิทธิภาพ ระดับตำบล และระดับหมู่บ้าน

- ดำเนินการประชุมประจำเดือนระดับตำบล จำนวน ๒ ครั้ง ต่อ ๑ เดือน

- จัดเตรียมงบประมาณเพื่อการป้องกันควบคุมโรคติดต่อ ในข้อบัญญัติท้องถิ่น

- จัดทำแผนตำบลในการป้องกันโรคติดต่อ

- สำรวจข้อมูล ตรวจสอบ ทบทวนประเมินข้อมูล

- อบรมอาสาสมัคร ประชาชนในพื้นที่เพื่อเตรียมความพร้อมในการเฝ้าระวัง ป้องกันโรคติดต่อ

๒.การสื่อสารรณรงค์ป้องกันควบคุมโรคติดต่อ ซึ่งมีกลไกในการดำเนินงานในพื้นที่ดังนี้

- การรณรงค์ป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อโดยใช้สื่อหอลำฟ้าบ้านเพื่อเรียกความสนใจ

- ขยายเครือข่ายบุคคลต้นแบบการป้องกัน ควบคุมโรค

- สร้างครัวเรือนต้นแบบสุขภาพะ

๓.ลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพที่ส่งผลกระทบต่อความรุนแรงโรคติดต่อ ซึ่งมีกลไกในการดำเนินงานในพื้นที่ดังนี้

- บุคคลต้นแบบในการออกกำลังกาย

- จัดพื้นที่ปลอดบุหรี่ในชุมชน

- จัดกิจกรรมงานบุญงานศรัทธา ปลอดเหล้า ปลอดภัย

- ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในระดับครัวเรือน

- รณรงค์การออกกำลังกาย ๕ วันต่อสัปดาห์

- การค้นหา คัดกรอง กลุ่มเสี่ยง

- การสนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันโรคติดต่อในชุมชน

๔.การจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อเอื้อต่อการป้องกันโรค ซึ่งมีกลไกในการดำเนินงานในพื้นที่ดังนี้

- การจัดการขยะในชุมชน โดยกองทุนขยะของหมู่บ้าน

- การจัดทำจุดล้างมือ ก่อนใช้บริการหน่วยงานต่างๆ รพ.สต. โรงเรียน และ อบต.

- จัดการสภาพแวดล้อมภูมิทัศน์ในหมู่บ้านให้สะอาด น่ามอง

- การจัดทำแผนการทำความสะอาดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่ตำบลห้วยแก้ว

๕.การจัดการผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการระบาดของโรคติดต่อ ซึ่งมีกลไกในการดำเนินงานในพื้นที่ดังนี้

- การส่งยาถึงบ้านผู้ป่วย (Garb Med)

- การสื่อสาร ข้อมูลข่าวสารต่างๆผ่านทางหอกระจายข่าว กลุ่มไลน์ เฟสบุ๊ก ป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อลดการติดต่อบริเวณบุคคล
- ส่งเสริมการปลูกผักในครัวเรือน
- กิจกรรม “อยู่วิถี หยุดเชื้อ”
- สำรวจผู้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดต่อในพื้นที่

ผลจากการดำเนินงาน

๑. กลุ่มโรคติดต่อ ๓ โรค ได้แก่ โรคอุจจาระร่วง โรคตาแดง และ โรคไข้เลือดออก ได้มีการเฝ้าระวังสอบสวนโรคที่รวดเร็วโดยทีม สอบสวนโรคเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) ตำบลห้วยแก้ว ร่วมกับ ผู้นำชุมชนท้องถิ่น ในการสอบสวน เฝ้าระวัง และป้องกัน ทั้งทำลายแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์พาหะนำโรค จึงทำให้โรคดังกล่าวไม่แพร่ระบาด

๓. โรคติดต่อนำร้ายแรง หรือไวรัสโรคเอดส์ 2019 ตำบลห้วยแก้วได้แต่งตั้งคณะกรรมการเฝ้าระวังสถานการณ์โควิด -๑๙ ระดับตำบล โดยมีแกนนำท้องถิ่น ท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาชน เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ รวมทั้งติดตามผู้เดินทางจากพื้นที่เสี่ยงให้ได้รับการตรวจคัดกรอง ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ควบคุมโรค จากการดำเนินงานทำให้ไม่เกิดโรคดังกล่าวในพื้นที่ อีกทั้งการดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคติดต่อโดยชุมชนท้องถิ่นตำบลห้วยแก้ว

๓. เกิดผลกระทบ ๕ ด้าน ดังนี้ ๑) ด้านสังคม เกิดความร่วมมือของ ๔ ภาควิชาขององค์กรหลักในพื้นที่ และนอกพื้นที่ในการร่วมมือกันป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ มีการสร้างวิถีใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคม เกิดเครือข่ายในการป้องกันเฝ้าระวังโรคติดต่อในชุมชน

๒) ด้านการเมืองการปกครอง เกิดธรรมนูญตำบลห้วยแก้วและมาตรการทางสังคมที่ช่วยป้องกันโรคติดต่อในชุมชน เกิดข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้วตาม พรบ. การสาธารณสุข

๓) ด้านเศรษฐกิจ เกิดความมั่นคงทางด้านอาหารในครัวเรือน เกิดการสร้างรายได้จากการขายผลผลิตในครัวเรือนและเกิดวิถีการบริโภคสินค้า(การซื้อ การขาย)ผ่านช่องทางออนไลน์

๔) ด้านสุขภาพ ทำให้เกิดบุคคลต้นแบบการดูแลสุขภาพและโรคเรื้อรัง มีครัวเรือนต้นแบบและชมรมการออกกำลังกาย ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เบาหวาน ความดัน ได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่องด้วยการบริการด้วยการส่งยาถึงบ้านผู้ป่วย (Garb Med) มีกองทุนสวัสดิการชุมชนช่วยเหลือในยามเจ็บป่วย

๕) ด้านสิ่งแวดล้อม ได้เกิดชุมชนปลอดขยะ กองทุนจัดการขยะในชุมชน ทำให้เกิดสภาพแวดล้อมเหมาะต่อการควบคุมโรค เกิดหมู่บ้านสะอาดน่าอยู่ นามอง มีธนาคารน้ำใต้ดินระบบปิดกักน้ำเสียในครัวเรือน

ปัจจัยความสำเร็จ

ตำบลห้วยแก้วมีผู้นำที่มีความมุ่งมั่นและเสียสละ มีการบริหารงานโดยใช้พื้นที่หลักในการพัฒนาส่งเสริมให้พื้นที่ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ จึงทำให้การดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ได้แก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็น อีกทั้งภาควิชาของ ๔ องค์กรหลักได้ให้การสนับสนุน คน งาน เงิน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในแต่ละกิจกรรมจนทำให้ตำบลห้วยแก้วประสบความสำเร็จในการควบคุมและป้องกันโรคติดต่อในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

กิจกรรมเด่น

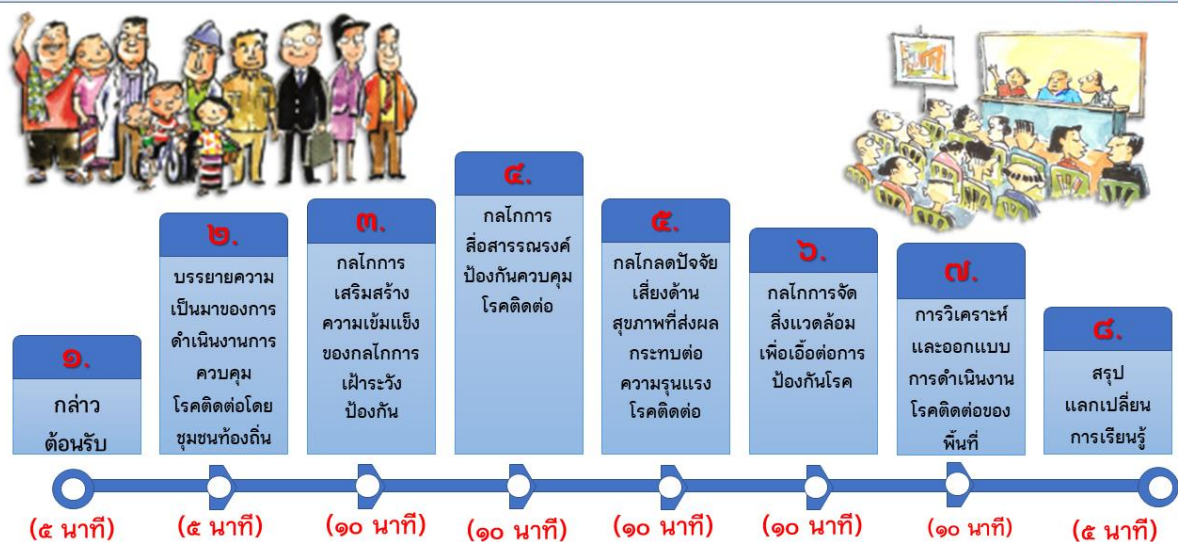
การสร้างกลไกและแนวทางในการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคติดต่อในชุมชนโดย ความร่วมมือ ๔ องค์กรหลักในพื้นที่

๔ ขั้นตอนการเรียนรู้/สื่อหรืออุปกรณ์

กิจกรรม	สิ่งที่ทำ	อุปกรณ์
บรรยาย	๑.วิทยากรกล่าวต้อนรับ ๒.บรรยายความเป็นมาของการดำเนินงานการควบคุมโรคติดต่อโดยชุมชนท้องถิ่น	-แผนผังคณะทำงานศูนย์ควบคุม โรคติดต่อระดับตำบล/หมู่บ้าน
แนวทางการเรียนรู้	๑.กลไกการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกการเฝ้าระวังป้องกัน ๒.กลไกการสื่อสารรณรงค์ป้องกันควบคุมโรคติดต่อ ๓.กลไกลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพที่ส่งผลกระทบต่อความรุนแรงโรคติดต่อ ๔.กลไกการจัดตั้งเฝ้าระวังเพื่อเฝ้าต่อการป้องกันโรค ๕.กลไกการจัดการผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการระบาดของโรคติดต่อ	- เอกสารเรียนรู้ - ภาพถ่ายกิจกรรมที่ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง -นวัตกรรม อ่างล้างมือ
ปฏิบัติการ	ให้ผู้เรียนรู้ทำความเข้าใจการวิเคราะห์ปัญหาโรคติดต่อและออกแบบการดำเนินงานของพื้นที่เอง	ใบงาน
สรุปผลการเรียนรู้	๘.สรุปแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ การสนทนา ร่วมหาแนวทางในการพัฒนาแหล่งรวมกัน เพื่อที่คณะผู้มาเยือนจะได้ความรู้ อย่างเต็มที่ที่สามารถกลับไปพัฒนาในพื้นที่ของตนเอง วิทยากร กล่าวปิด และกล่าวขอบคุณคณะผู้มาเรียนรู้	

๓.การควบคุมโรคติดต่อโดยชุมชนท้องถิ่น (รพ.สต.หัวนา)

รวมเวลา ๖๐ นาที

ภาพประกอบแหล่งเรียนรู้ การควบคุมโรคติดต่อโดยชุมชนท้องถิ่น (รพ.สต.หัวนา)